

Dingsdag

den 20 Januarij.

FRANKFORT, den 16den Januarij.

De Courant van Odessa bevestigt de volgende tijdingen uit Varna, den 23sten December: — De schout bij nacht *Kumanij* is teruggekomen met twee veroverde kanoanen en 100 krijgsgevangenen, welke hij op het kleine eiland tegen over Siseboli gemaakt heeft. Te Burgas waren de Turken over het verschijnen der Russische schepen zeer verbaasd, en de groot-vizier spoedde zich oogenblikkelijk derwaarts. — Den 18den is te Varna het herstel der vestingwerken door eene godsdienstfeesting en illuminatie gevierd geworden. De Turken bewonderen den gedanen arbeid en bekennen, dat de vesting sterker is dan voorheen. Niet alleen zijn de bij het beleg vernielde bolwerken hersteld, maar er is ook veel nieuw aangebouwd. Bazardschik, Pravodij, Gibedschij en Devap zijn mede goed versterkt, en zouden eene belegering kunnen doorstaan. Volgens zeggen van twee Grieken en vele Bulgaren, die tot de Russen overgekomen zijn, lijden de Turken te Schumla gebrek en sterven er vele soldaten weg.

Volgens berichten van de Servische grenzen is de Donau vol drijfs en de scheepvaart daardoor geheel gestremd.

— Men vindt in de dagbladen de verklaring, welke de heer *Jaubert* naar Konstantinopel heeft gebragt. Dezelve komt hoofdzakelijk hierop neder: Den 11den Augustus, heeft de Nederlandsche gezant, naar Frankrijk, Groot-Brittanniën en Rusland, aan den reis-effendi het doel der expeditie naar Morea opgegeven. Dit doel is thans door de overwinning van dit gewest bereikt. Het werk der mogendheden zou echter onvolledig zijn, indien de ingezetenen van Morea aan nieuwe inyalen blootgesteld waren. Nu de verbondene krijgsmagt zich gereed maakt, om Morea te verlaten, verklaren derhalve de drie hoven aan de Porte, dat zij, tot tijd en wijle, het lot dezer gewesten bij eene overeenkomst met haar zal geregeld zijn, Morea en de *Cycladische eilanden* onder eene *provisionele garantie* stellen, en dienvolgens het insrukken van de militaire magt in dit land als een aanval tegen hunn zelve beschouwen zullen. Zij hopen, dat de Porte, door denzelfden geest der wijsheid beïnvloed, waar zij reeds blijken heeft gegeven, ten laatste een einde zal maken aan de geschillen, die sedert acht jaren Europa in eenen staat van onrust en spanning houden, en dat zij zich met de drie hoven over de eindelijk pacificatie van Griekenland zal verstaan.

— De Oostenrijksche dagbladen beklagen zich, dat de Grieken de blokade der Dardanellen tot voorwendsel hebben genomen om weder Zee-rooverij te plegen, waarvan zij onderscheidene bewijzen bijbrengen.

BRUSSEL, den 17den Januarij.

De heer *Coume*, die beweerd heeft, dat de directeur van politie hem gezegd had, dat hij den heer *Coché-Mommens* aangeven moest, is in hechtenis genomen.

Van den 18den Januarij.

Volgens besluit van de raadkamer, die geen schuld in den heer *Coché-Mommens* gevonden heeft, is dezelve in vrijheid gesteld.

AMSTERDAM, den 16den Januarij.

Was de ter aarde bestelling van het stoffelijk overschot onzes diepbetreuren tooneelkunstenaars den heer *Andries Snoek*, eene plegtigheid, welke herinnering nimmer uit het geheugen zal gewischt worden van hen, die de eer hadden daaraan deel te nemen of er getuigen van te zijn: de uitvaardienst van dien vereeuwigen kunstenaar, heden morgen in de kerk van den wel-eerwaarden heer *Gerteler*, op de Prinsegracht over het Amstelveld, gehouden, was niet minder eenē zielroerende als tevens zielverheffende plegtigheid. Al wat toon- en zangkunst heerlijk kunnen opleveren, werkte daartoe mede. De heeren leden van het orkest van het aanzienlijk muziek-genootschap, onder de zinspreuk: *Blaas- en Strijklust* voerden, bij die gelegenheid, onder directie van den heer *P. Sundorff* de over-schoone en boven allen lof verhevene *requiem-mis* van onzen verdienstelijken Amsterdamschen Componist, den heer *J. G. Bertelman*, op eene kunstkeurige wijze uit: terwijl de heeren *Ludeker*, *Croese*, *Lurasco*, *Meijlink*; *A. Sundorff* en andere voortreffelijke liefhebbers, benevens de eenige en onvergelykelijke *tenorist*, de heer *W. Vrugt*, wiens kunstvermogen alle begrip te boven gaat, hunne vereende talenten, als om strijd, aanwendden om de verhevene gedachten van dien waardigen componist in smaak en gevoelvollen zang uit te drukken.

Dank hebbe genoemd muziek-genootschap voor deszelfs lofwaardige pogingen, om de nagedachtenis van den Nederlandschen *Roscus* ook op

eene goddienstig plegtige wijze te huldigen! Maar niet minder dank hebbe de talentvolle *Bertelman*, bij vernieuwing, voor de zamenstelling van een muziekstuk, hetwelk, ook hem nevens zijne overige, reeds eenen onsterfelijken roem heeft doen verwerven en overthigend bewijst, dat, niettegenstaande de onverschoonlijk geringe of liever ontbrekende aanmoediging voor den Nederlandschen componist, er ten minste één bestaat, wiens genie met dat van den wereldberoemden *Mozart*, *Haydn* en andere lofwaardige toonkunstenaars, zonder de waarheid eenigzins te krenken, op gelijke hoogte met gesteld worden.

En dat muziekstuk werd reeds voor achttien jaren door den heer *Bertelman* vervaardigd, toen het vooroordeel hier met de Nederlandsche componisten schier den spot deed en men het algemeen voor onmogelijk scheen te houden, dat er ooit een Hollandsch componist van beteekenis kon bestaan. Maar de tijd zal weldra aanbreken, dat de muzikale wereld onze verdienstelijke componisten in hunne schitterende waarde zal kennen en vooroordeel en laster, voor altijd, tot zwijgen zullen gebragt worden.

— Het drie en vijftigste jaarlijksche Concert van den achtingswaardigen heer *A. Dahmen*, gisteren avond in den Hoogduitschen schouwburg gegeven, was weder even luisterrijk als te voren. De adagio en polohaise van den beroemden leerling dezes grijzen kunstenaars, den grooten *Drouët*, werden door den meester, als naar gewoonte, met smaak en gevoel uitgevoerd; gelijk mede de trio van *Maurer* voor twee violen en violoncel door de heeren *J. Olivier*, *P. W.* en *H. Dahmen*, leerling van den verdienstelijken toonkunstenaar den heer *van Brussel*. De heer *Krou*, wiens schoon talent altijd genoeg verschaft, zong voor treffelijk, en mejufvrouw *Bernard* spreidde niet minder haar kunstvermogen ten toon in de wel gekozen aria met obligate *clarinet*, uitgevoerd door onzen lofwaardigen stadgenoot, den heer *J. C. Kleins*, wiens twiëftig jarig benefit wij binnen kort met vreugde te geniet zien. Hetzelfde was de adagio en polohaise met de *Brejechitz* voor dat concert door den beroemden heer *Potdevin*, van wiens benefit concert wij morgen, den 18den, niet minder schoons en heerlijk verwachten; terwijl het violoncel-concert van *Arnold*, door bovengenoemden leerling van den heer *van Brussel* de beste verwachting van dezen jeugdigen kunstenaar deed voeden, en de concertante voor twee fluiten door *J. A.* en *P. W. Dahmen*, alsmede de variatie's op het air: *Di tanti palpiti*, van *Drouët*, de ondubbelzinnigste toejuichingen ontvingen. B.

Van den 18den Januarij.

Gisteren morgen ten tien ure ontstond er brand in de groote kazerne: Oranje-Nassau, aan de Muiderpoort, en wel in het bovenste gedeelte van den linker vleugel, welke spoedig, niettegenstaande de aangebragte hulp van een aantal brandspuiten, waarvan echter sommige door de strenge vorst onbruikbaar werden, zoodanig toenam, dat het bovenste gedeelte van genoemden vleugel, alsmede de achterzijde der bovenste verdieping, eene prooi der vlammen werden. Naar men verneemt, bevonden zich in dit gedeelte van het colossale gebouw het administratie-bureau, de bibliotheek, enz. Voor zoo ver ons bekend is, is er veel gered en is de voorraad stroo en brandstof, op de zolders voorhanden, alleen een prooi der vlam geworden. Men heeft, uit wijze voorzigtigheid, als maatregel tot stuiting van den brand, het dak doorgezaagd, en hierdoor het geluk gehad het overige gedeelte van het dak te beveiligen. Eerst laat in den avond is men den brand meester geworden. Intusschen zal de schade aan het gebouw als anderszins wel aanmerkelijk zijn.

ARNHEM, den 19den Januarij.

In den loop van voorleden week heeft zich het ijs in den Yssel vastgezet, en Zaterdag ll. in den Nederrijn.

Mengelwerk.

ONTMASKERING.

Ons Overzicht over 1828, ten minste het gedeelte daarvan, 't welk Nederland betreft, moest natuurlijk bij sommige lieden tegenstand vinden. Wij verwachtten zulks gereedelijk; en wij begrepen wel, toen wij openlijk aan onze landgenooten de coalitie der jezuiten en der liberalen aankondigden, dat wij, juist door die aankondiging, beide partijen tegen ons in het harnas zouden zien. Men heeft zich over het toon verwonderd: men heeft die, ongevoen in ons Overzicht, gevonden ja de *Bijenkorf* van 8 Januarij gaat zoe ver, dat het gezegde dat het ge-

heele stuk bij abuis moet geplaatst zijn. Zoo gaal het, wanneer men *geene partij* dient, maar slechts de *waarheid* zoekt en bemint, wanneer men niet alles aanbidt of huldigt wat *Oppositie*, zoo min als wat *Ministerieel* is. De *Bijenkorf* begrijpt dus niet, dat men in *theorie* zeer wel van den heer VAN MAANEN verschillen, en het toch een weinig ongepast kan vinden, dat men zijne glazen inslaat; dat men eene betamelijke vrijheid zeer goed beminnen kan, zonder losbandigheid te verlangen; dat men de toepassing van alles wat *Fransch* is in ons land voor noodlottig en strijdig met onze zeden kan houden; dat de bemoeijingen met onze zaken, van vreemden, van *Franschen* vooral, die Z. M. met zoo veel wijsheid weder naar hun land heeft teruggezonden, *alwaar zij het verblijf voor eene grootere straf houden dan bij ons in de gevangenis*: (wat moet het hier te lande dan toch nog goed wezen!) dat zulke bemoeijingen hoogst ongepast en gevaarlijk zijn; vooral indien men weet, met welke vreemdelingen men hier te doen heeft. Doch ons artikel heeft gelukkiglijk aanleiding gegeven, dat de *Gallomanen* (die zoo gaarne voor de tolken der *Belgen* zouden willen gehouden worden) in ons midden zich ontmaskerd hebben, en nu niet alleen de vereeniging met hunne oude vijanden tegen de regering erkennen, maar met nog eene andere tot hiertoe slechts aangeduide, nimmer zoo openlijk erkende bedoeling te voorschijn komen. Wij bedoelen het artikel in den *Courrier des Pays-Bas* van den 5den Januarij. Zie hier de staatkundige geloofsbelijdenis van den *Courrier*, in naam van alle zijne verfranschte geloofsgenooten.

Zoo de *Belgen* eindelijk eens gevraagd hebben om vrijheid — niet van denken, dit laat zich niet beletten, maar — van vrijelijk iets anders te mogen schrijven dan den lof Hunner Excellencien, om inactiviteits regters, om de kinderen die God hun gegeven heeft op te voeden zoo als zij het goedvinden, in hunne beginselen en naar hunne wijze, en niet in de verstandelijke rijsholen, waarin de rijksknechts der regering hen afrigten: zoo de *Belgen*, bij deze eerste en kostbare voorregten, nog andere willen voegen, zoo als die van in de taal hunner vaderen, in die *schoone Fransche taal te spreken en te schrijven, die men zoekt te verbannen*, zoo is het omdat er te *Brussel* eenige gevlagte *Franschen* zijn enz.)

Wij nemen acte van deze belangrijke bekentenissen.

De *coalitie* der twee tegenoverstaande partijen is dan erkend. Hoe! is het wel de *Courrier*, dit zelfde dagblad, hetwelk weleer zoo moedig het *Collegium Philosophicum* verdedigde en aanpreef, is het wel die zelfde *Courrier*, die hetzelfde thans een rijkschool in de handen der regering — of van hare rijksknechts — noemt ter belemmering van de persoonlijke en vaderlijke vrijheid? — een verwijt, hetgeen wij honderdmaal uit den mond der *Ultramontanen* hebben gehoord. Hoe is het dan? is dan de *waarheid* ook bij geval een werktuig geworden, dat de ontwerpen der dagbladschrijvers uit het Zuiden moet dienen, en zich naar hunne inzichten schikken? Of is het *Collegium Philosophicum* van aard veranderd? O neen! maar in 1827 erkende men nog onze voorregten boven die van *Frankrijk*, toen onder een priestergezind en verdrukkend ministerie gekromd; thans geniet men daar meerdere vrijheid, en nu moet ook alles eendadig *Fransch* zijn: — men is de *Hollanders* (1) gelijk de *Hollandsche* of liever de *Oud-Nederlandsche taal* moede, en wilde zoo gaarne tot den ouden Meester en tot de oude vrienden en broeders terugkeeren.

Het is bekend, dat de Baron DE STASSART en zijn lieve *Belgische* ambtgenoot van 1811 tot 1813 ons de *Fransche taal* wilden opdringen. Wij vragen of dit thans geschiedt, of men de *Fransche taal* proscribeert, wanneer niet alleen al de Zuidelijke leden zich daarvan in 's lands hooge vergadering bedienen, maar zelfs een groot aantal *Hollandsche* en andere Noordelijke Afgevaardigden zich om des vredes en der eendragt wille, en om hunne zuidelijke broeders te gemoet te komen, nog altijd de *Fransche taal* — de taal hunner oude verdrukkers — bezigen? Laat men ook in de eigenlijke *Walsche* Provinciën, in *Henegouwen*, *Namen*, *Luik* en zelfs in een gedeelte van *Zuid-Brabant*, de *Fransche taal* niet ongemoeid! Slechts daar, waar zij landtaal is, waar zij sedert onheugelijke jaren gebloeid heeft, en eerst door de *Fransche* heerschappij algemeen is geworden; daar wil men, dat de gemeene burger en landman zich niet meer als vreemdeling in zijn eigen land zal moeten zien behandelaren, ten gevalle van een aantal personen, die uit de hoogte op hunne moedertaal nederzien.

Onder de talloze blijken van onkunde, die de *Franschen* en hunne geloovige navolgers telkens als ontwijsbare waarheden met eene verzekering opdisschen, die den min kundigen wegsleept, is het eene der onbeschaamdste, wanneer de *Courrier* zegt, dat de *Fransche taal* voor de *Brabanders* en *Vlamingen* de taal hunner vaderen is. Weet hij dan niet, hoe de *Vlamingen* op die taal gezet waren; hoe zij, indien het *Frankrijk* gelukte hen weer voor een tijd te onderwerpen, altijd het gebruik hunner eigene — der *Vlaamsche taal* bedongen? weet hij niet, hoe in die provincie, gelijk in *Brabant*, alle stukken in de landtaal gesteld werden, tot op de komst van het vreemde, van het *Bourgondische* huis? hoe, niettegenstaande de toenmalige taalverbastering, en het stellen van sommige stukken in het *Fransch*, nochtans het *Vlaamsch* tot 1794 toe altijd als de landtaal beschouwd werd? Zekerlijk is het *Fransch* na dien tijd in den gemeenzamen omgang meer doorgedrongen; doch de *Belgen* kunnen het gewis daarom niet de taal hunner vaderen noemen. Deze wil de *Courrier* behouden; goed! daarin te spreken en te schrijven belet hem niemand; geen der *Belgen* wordt daarin belemmerd, blijkens hetgeen wij in de Staten-Generaal zien gebeuren; maar de regering wil niet, dat de pleidooijen noch de openbare stukken voor de mindere klassen der maatschappij langer eene onverstaanbare taal voeren: — zij zorgt door hooger leerstoelen en lager onderwijs voor de kennis der aloude landtaal, van het *Nederlandsch*: — want wat is een volk zonder eigene taal? men zie *Duitschland*, het uiteengescheurde, onder honderd kleine en grootere Vorsten versnipperde. *Duitschland*: hoe het in 1813, door geen anderen band dan dien der taal bijeengehouden, opstond als een

eenig man, en den vreemden Despoot met schande weder over den *Rijn* joeg. — Maar dat weet de *Courrier* en zijns gelijken ook wonder wel. Daarom willen zij de *belle langue Française* behouden, om met het *Fransche* volk vroeger of later eens weder te kunnen *fraterniseren*. Maar de weldaden onzer *Nederlandsche Regering*? O die zijn niet! Ja! men legt te *Brussel* gedurig nieuwe straten aan: men bouwt paleizen en burgerhuizen in menigte: de bevolking vermeerdert en heeft werk en brood: maar dat is alles niets! men heeft niet volkomen en ongestoord de *Fransche taal*, *Fransche* of verfranschte Ministers, *Fransche* zeden, en *Brussel* is nog geene goede stad van het *Fransche Rijk*!

Dit aan den *Courrier*. De *Bijenkorf* achtten wij beneden onze kritiek. Zijn stijl is die van een' eerstbeginnenden jongen. Zijn eenige argumenten bestaan in het uitschelden zijner tegenstanders voor aartsdom en uitsluitens. Hij kent niet eens zijne moedertaal: blijkens het kostelijke door hem gesmede woord: *waarljke onwetendheid*. Minder schande is het, geen *Latijn* te kennen, en toch in 't *Latijn* te willen schrijven; maar die een weinig van de oude schrijvers weet, moet toch lagchen over het *Pectus est quod desertum facit*, in tegenstelling van het: *Pecunia est quae desertum facit*. Trouwens, beide is, thans bij onze *Fransche Opponenten* (waarvan de *Bijenkorf* in het Noorden de jammerlijke *Beho* is,) in den smaak: *Geen Hollandsch*, en — *zoo min Latijn als mogelijk is, en dan nog zoo slecht als mogelijk!*

STATEN-GENERAAL.

(Tweede Kamer.)

Wij hebben ons zelven de vraag voorgelegd, wat het wezen zou, als eens de meerderheid der kamer begreep, er toe te moeten komen, om de tienjarige begrooing te verwerpen, ten einde redres van grieven te verkrijgen? En wij zitten met het antwoord op die vraag verlegen. Het is spoedig gezegd, dat, in dat geval, het gouvernement zal genoodzaakt zijn, de grieven te herstellen. Maar niet zoo spoedig zal men gezegd hebben welke grieven. Niets is duidelijker dan dat de Heeren, die het met elkanderen eens zijn, dat het bedoelde middel aangewend mag, en, *casu quo*, aangewend moet worden, het met elkander niets minder dan eens zijn, ten aanzien van de grieven, welke hersteld moeten worden: en het mocht de moeite, dit in de bijzonderheden na te gaan. Hooren wij dus de bezwaren, door sommigen uitgesproken!

De heer DE BROUCKERE heeft in het voorbijgaan, als oude grieven, in het midden gebracht de wet van 1815; de vervolgingen, uit dezelve geboren; de onzekerheid en afhankelijkheid der regterlijke magt; het besluit van Oct. 1822 over de conflicten; maar voorts in het breedte gesproken, over het systeem van *Monopolie* op het stuk van het openbaar onderwijs. Hij klaagt over het aanstellen van vreemdelingen bij het onderwijs: « *Luik* is verrijkt met eenen hoogleeraar in het kerkelijk regt, gekomen van den overkant van den *Rijn*; terwijl anderen dagelijks leeringen inscherpen; ons vreemd en onbestaanbaar met onze instellingen» — « Door het organiek besluit op het lager onderwijs, is het aantal scholen in elke gemeente bepaald. Dit bekrompen en allen nauwer vernietigend denkbeeld belet soms een uitmuntend onderwijzer zich te plaatsen naast een zeer middelmatig man» — « Niets of bijna niets is er tot hiertoe gedaan voor het middelbaar onderwijs» — « Leerlingen, van welke blijkt, dat zij hun eerste onderwijs buiten 's lands hebben genoten, worden op onze collegien niet aangenomen, zonder speciale dispensatie» — « Niet yoldaan met ons te dwingen, om onderwijs te ontvangen in deszelfs scholen, schrijft het gouvernement ons nog voor het getal en de soort van lessen, die wij zullen te houden hebben, op straf van voor onbekwaam verklaard te worden» — « Onze verkregene kennis geldt niets, ten zij wij die hebben, opgedaan bij dezen of dien gebrevetteerden onderwijzer»

Hij brengt voorts, als zeer nieuwe bezwaren, tegen het gouvernement in, 1°. De verhooging van het zegel voor de dagbladen; 2°. De verhooging van de tolleren op de straatwegen; 3°. De reglementen voor de provinciale staten.

« Eene circulaire, geteekend OERTICKE, geeft eene uitlegging van de wet den 9-13 *Vendemiaire* van het VIde jaar, door welke het regt van zegel van verschillende dagbladen wordt verhoogd met $\frac{1}{2}$ cent, omdat, zoo als hier door een fiskaal agent gezegd wordt, een blad is eene zekere uitgebreidheid papier, dat toegevouwen wordt, en dat een half blad een gedeelte van dit blad is. Aan deze lichtvolle onderscheiding hebben wij te danken, dat eene wet, die gedurende 30 jaren, onder alle gouvernementen en ministerien onaangetoerd is gebleven, verminkt is geworden»

« De tolleren waren wettelijk vastgesteld in Febr. 1815, en bestemd, volgens art. 225 der grondwet, tot onderhoud der wegen en ter aflossing van eene geldleening, geopend volgens de wet van 30 Jan. 1817, ter vervaardiging van nieuwe communicatien. Zij konden dus geene verandering ondergaan dan met gemeenschappelijk overleg van de drie takken der wetgeving, of, voor zoo verre de provinciale wegen betreft, op bepalend voorstel der provinciale staten»

Zoo men den heer VAN BASSEN VAN IZZELT wil hooren, dan heerscht er in *Nederland* alom wantrouwen en bedenkelijke ontevredenheid en zulks omdat het gouvernement de grondwet verzaakt. Hij brengt onder anderen de volgende grieven in:

« De drie takken van wetgeving maken wetten; maar door ministeriele uitleggingen worden dezelve verminkt bij de uitvoering, onkenbaar gemaakt en dikwerf in strijd gebracht met de oogmerken van den wetgever»

« De Roomschegezinden worden belemmerd in de uitoefening van hunne godsdienst, onder het onregtvaardig voorwendsel van hunne onwetendheid; een hoop verachtelijke beursalen (*meute de vits stipendiaires*) wordt tegen hen aangevoerd, om hunne leer en zedekunde te bederven»

« De huisvader is beroofd van de regten, welke hij ontleent van God en de Natuur; hij mag niet vrijelijk besluyken over zijnen zoon, maar is gehouden, om zich te onderwerpen aan een *apokrief* onderwijs, zonder keus en vrijheid»

« Het kind, tot mannelijke jaren gekomen, is uitgesloten van openbare bedieningen, omdat het gehoorzaamheid heeft betoond aan de geslachte woorden van deszelfs vader»

« Het vrije onderzoek van de daden van het gouvernement en de wisning van gedachten zijn verboden, doordien de drukpers aan banden ligt»

(1) Een *Luiksch* dagblad, heeft de *Noord-Nederlandsche* afgevaardigden reeds vreemdelingen genoemd.

* Jonge en ongelukkige dagbladschrijvers zijn in kerkers geworpen, omdat zij met bitterheid de daden van eenen minister en dezelfs onderhoorigen hebben bespeld.

Dit en soortgelijk wil deze heer hersteld hebben, en, zoo lang zulks niet gebeurt, wil hij geen budget aannemen.

Indien nu al de leden het hierin eens waren, zoo zoude het gouvernement dadelijk weten, wat het herstellen moest. Maar het is er zoo verre van af, dat men het op deze punten eens zoude zijn, dat een ander heer, die verklaard heeft het steels toegedaan te zijn, dat men, *casu quo*, geld moet weigeren, om redres te erlangen, al deze dingen geenszins toegeeft; maar veelal tegen spreekt. Immers, aldus heeft zich de heer DONKER onthoud tegen den heer VAN SASSEN VAN ISSELT doen hooren:

„Zoude ik niet voor overdriving moeten houden die ontrustende kretten, zoo te onpasse alhier aangeheven en aangehoord, als of allerwege in het Rijk der Nederlanden zou heerschen eene algemeene onvergevoegdheid, eene algemeene onrust, tweedragt en geenerlei vrijheid, noch van drukpers, noch van onderwijs, noch in eenig ander opzigt; als of de vrije opvoeding der kinderen was vernietigd; het vaderlijk gezag aangerand, en als of eindelijk geene vrijheid van godsdienst meer bestond, omdat het concordaat, zoo zeer door sommigen gewenscht en geprezen, nog niet geheel is ingevoerd naar den zin en de bijzondere bedoelingen van sommigen.“

„Dat men zijne oogen rondom zich sla; dat men in den schoot des huisgezins terugkeere; dat men onze steden en vlekken bezoeke; dat men er zie de vrije oefening der nijverheid, dezelfs voortgang op sommige punten; de Goddiensttempels overal geopend ter vrije beoefening van alle Godsdienst; het lager onderwijs aangemoedigd, en een volk zelfs niet denkende om tweespalt en algemeen ongeluk; en dat men dan ten minste erkene, dat naast vele verkeerdheden, overal en bij allen plaats vindende, er eehig genot van vrijheid en geluk gevallen wordt, en dat men niet weldeet, wanneer men de misbruiken van verkeerdheden zoo overdrijft, als of wij ons bevonden op eenen dreigenden vulkaan, gereed om uit te barsten; want zoodanige onmatige overdrijvingen nemen het kwaad niet weg, noch genezen de kwalen, en bewijzen veelal niets anders dan *bijzonder onnuttigheden, waarachter niet zelden personele verzucht zich verschuilt.*“

„Men ziet hiertuit, dat men het geenszins eens is ten aanzien van, de bestaande grieyen en bezwaren, en dat wat door den eenen wordt verkend te bestaan, door den anderen wordt geloochend. Zelfs houden wij het daer voor, dat wat hij den eenen eene grieye wordt geacht, zulks geenszins zoodanig is in de oogen van eenen anderen.

„Hiertuit volgt, dat zoo eens het geval bestond, dat eene staatsbegroting werd afgesteld, om deze en dergelijke bezwaren, die vreemd zijn aan den inhoud der begroting, het voor het gouvernement mogelijk soude zijn te ontdekken, welke grieyen hersteld moeten worden. Ja! dat het voor de afstemmende leden zelve bezwaarlijk zoude vallen, uit te maken, wat men hersteld wilden hebben. In Engeland, in Frankrijk weet men bepaaldelijk, wat men wil. Bijvons weet men dit nu niet; en wat moet daarvan voortvloeien?“

Sommige heeren, bepaaldelijk de heeren SALLACHE en SASSON, VAN ISSELT, hebben te deurein gegeven, dat zij het vorige budget hadden goedgekeurd met dankbaarheid voor het sluiten van het concordaat. Zij verklaren nu, dat zij daarvan het gewenscht gevolg niet zien, en dus niet goedgeheuen. Men ziet dardhalve, wat deze heeren zullen antwoorden als men hun vraagt, welke is uwe voorwaarde, om geld toe te staan? Het concordaat, zoo ingevoerd, als wij dat hebben verwacht en verlangd.

De heer DONKER cortitt heeft en nu en voorheen te kennen gegeven, dat hij met dat concordaat volstrekt niets opheeft; het veel eer afkeurt. Wat moet zijn antwoord zijn, op de vraag, welke zijne voorwaarde is, om geld toe te staan? Zou hij zijne inzichten volgt, zeker iets minder dan de in werking brenging van het concordaat naar den zin der beide andere heeren?

Al het geene over het monopoliseren met het openbaar onderwijs, kenmerkt het tegen het Collegium Philosophicum. Men vrage die heeren, vrij uit te zeggen, welke weder kunne voorwaarde is om geld toe te staan? Het antwoord zal zijn: geen Collegium Philosophicum.

Maar vraagt hetzelfde aan anderen, en zij zullen u zeggen: vooraf het Collegium Philosophicum behouden; want dat is eene lieftzame instelling! Op andere punten zal het verschil niet minder aantoonbaar zijn, wiens grieyen moeten dus hersteld worden?

Zou het ook mogelijk zijn, dat in het onderstelde geval alles eindigde niet toe te geven aan hen, die het minste vorderen; alsoo deze te bewegen, om ja te zeggen met degenen, die nooit een zeggen, en alsoo de noodzakelijke meerderheid te erlangen? Wij weten het niet, wij vragesn slechts. Zoo veel evenwel weten wij, dat, als twee partijen elkander op een punt overeenstemmend vinden, maar uit verschillende begrippen, die eensgezindheid niet van duur kan zijn, maar eindigen moet in grooten tweespalt en duurzamer verwijdering.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 28den Januarij 1578 werd de tude kerk te Amsterdam aan de Protestanten afgestaan.

Den 18den Julo 1815 werden de stoffelijke overblijfsels van den wreedaardig ongeschiedigen LODEWYK XVI en MARIA ANTOINETTE naar het Koninkrijk naar St. Denis overgebracht.

Den 19den dito 1699 nam de Romeinsche Keizer GRATIANUS THEODORIUS, bijgenaamd de Grote, en zoon van den op bevel van VALENS omgebrachten THEODOSIUS, tot zijn ambtgenoot aan, omdat hij zich niet magtig genoeg gevoelde, om zijn woedenden oorlog tegen de vijanden des riks af te houden en omdat de Gothen, Tracien en andere landschappen des riks ongehinderd verwoestden.

Den 19den dito 1814 werden Ghent en Dijon door de geallieerden bezet.

Den 20sten dito 1720 stierf de wereldberoemde menschenvriend: JOHN HOWARD, wiens edel voorbeeld in de zedelijke verbetering der gevangenen, ook in ons verlicht vaderland, te dezer tijd lofwardige navolgers heeft.

Den 20sten dito 1813 ontliet de beroemde Duitse dichter WIELAND,

SLYK-EWYK, (bij wyzezen) den 15 Januarij 1829.

Den zesden dezer maand brandde de woning van Johannes Bekker geheel af. Ofschoon het huis verzekerd is, verkeert de eigenaar in diepe ellende. Van alles, zelfs het noodzakelijke beroofd, staat hij met zijn zeer talrijk huisgezin van 20 personen aan alle de ongemakken van dit barre jaargetijde bloot. — Hij bevelen dien ongelukkigen huisvader, wiens gedrag op deze plaats geroemd wordt, aan het medelijden van menschenvrienden: Zoo dikwerf hebben onze landgenooten, ook de bewoners deze provincie, hunne, zelfs door vreedelingen geroemde, menschenlievenheid getoond, dat wij ook nu dezelve, met de hoop op een goet gevolg, durven inroepen. Wij belasten ons met de ontvangst der penningen, welke medelijdenden die ongelukkigen willen toezenden.

ZUTPHEN, den 16 Januarij.

Heden is tot het beroepen van een vijftien Predikant in de Hervormde Gemeente alhier gekorformeerd het navolgend twaalfstal:

DD. Noordink te Oud-Beijerland; Krombij te Lochem, Bloemer te Keppel, van Vloten te Alkmaar, Warmelo te Hazerswoude, Wynaendts te Warsteld, de Kanter te Briel, Gunning te Vlaardingén, Derhout te Meppel, Lobry te Zwammerdam, Waller te Bolsward en Barendbrugh te Zierikzee; de drie laatste met he tot tegen D. Dwars te Steepwijk.

ARNHEM, den 20den Januarij.

Het water is hoog in den Rijn aan de Paal:

Den 20 Jan. 0 El 9 Palm 0 Duim; gewassen 0 D., gevallen 50 D
Den 20 dito 1 El 2 Palm 0 Duim; gewassen 50 D., gevallen 0 D

Met goedkeuring van de Wel Edel Aachtbare Heeren Burgemeester en Wethouders dezer Stad, zullen de Hoogduitsche Operisten van Amsterdam, onder Directie van J. H. DESSAUR en FRANS-MAN, het genoegen hebben,

Op Dingsdag den 20sten Januarij 1829,

Tot eene vierde Representatie te vertooren:

DI E DIE B I S C H E E L S T E R.

(DE EKSTER EN DE DIENSTMAAGT)

Groote vermaarde Opera in vier bedrijven, naar het Italiaansch LA GAZZA LADRA.

Muziek van ROSSINI.

Wegens de uitgebreidheid dezer Opera, kan geen Nastuk plaats hebben.

Heden overleed, aan een langzaam verval van krachten, in den onderdom van ruim 75 jaren, de Heer GERHARD VAN SANTBERGEN, Oud-Burgemeester der Heerlijkheid Westervoort.

Westervoort, den 17den Januarij 1829.

DE K O N I N G L I J K E R E P U B L I C A T I E.
De G O U V E R N E U R der P R O V I N C I E G E L D E R L A N D.

Brenget hier kennis der Groudeigenaren, dat op den 20sten Februarij 1829, na de dood van den heer van der Schatting van de belastbare inkomelen van de zingendommen der Gemeenten, uitmakende het Kanton Geldermalsen, om te dienen voor het Kadaster, en dat met die Schatting zult belast:

Voor Benschoten, Buren, Bunnmalsen en Geldermalsen de Schatter D. VAN MEETEREN, onder het opzigt van den Hoofd-Controleur A. J. VAN OOSTKEEN.

Voor Waardenburg, Haaften, Herwijnen en Vuren en Dalen, de Schatter R. B. MARHOG, onder het opzigt van den Controleur F. BINKHORST.

Voor Driel, Gellieum en Est en Opinnen, de Schatter H. BROUWER, onder het opzigt van den Surinamerair H. W. SCHELDRAAR.

De Gouverneur nodigt de Groudeigenaren uit, om te zeggen, dat zij zelve of wel hunne zaakgelastigden of pachters, zoo veel mogelijk bij de Schatting hunner Landertien tegenwoordig zijn, tot het geven van zoodanige ophekkeringen, als welke nuttig kunnen zijn; en bevecht wijders aan alle beamten in die gemeente aan, om voorschreven Controleur en Schatter in hunne werkzaamheden behulpzaam te zijn.

Arnhem, den 16den Januarij 1829. De Gouverneur voornoemd, VAN HEECKEREN VAN KELL.

††† De POST als VELDWACHTER te Krimpen op de Lek, Provincie Zuid-Holland, vadersende, kunnen pensioneerde of gepensioneerde Militairen, die ten dienste en 25 jaren oud, welke tot de vervulling derzelven aangekomen zijn, zich binnen eene maand, en wel op Maandag en Zaterdag van elke week, des voormiddags van tien tot twaalf uren, in het Gemeente-Huis aldaar vervoegen; voorzien van alle mogelijke bewijzen van goet gedrag.

Krimpen op de Lek, den 20sten Januarij 1829. De Burgemeester, SCHRYVER.

§ § § Op Donderdag den 20sten Januarij 1829, des avonds ten zes ure, zal men, aan het huis van Mevrouw de We-
gawe PEPFENHAUSER, in het Lok-
maal het Zwijsenhoofd, te Arnhem, onder het Ministerie van den
Notaris Mr. G. VAN E.C.K., in het openbaar bij toelag, veilen:
1. Een hecht en sterk HUIS en ERVE, staande en gele-
gen binnen Arnhem, in de Kerkstraat, wijk F No. 111, tus-
schen de Erven van den Heer D.A.A.M.S en den Heer H.
VAN OMMEREN, thans bewoond door den Wel Eer-
waarden Heer STEENMEIJER.

Kannende dit perceel bezigtigd worden, mits voor-
af bij den Heer Beyoner belet vragende.

Ingezet op f 4911.
2. Een hok H. UIZEN en ERVEN, staande en gelegen
te Arnhem, aan de St. Jans Wal en de St. Catharinen Doelen,

bevattende zeventien nieuw opgebouwde Woningen, ge nerkt van No. 1 tot en met 17.

Ingezet bij perceelen op In massa op f 4231 - 4229

§ § § Mr. E. G. ARDESCH en A. D. S. COLENBRANDER, openbare Notarissen, beide te Nijkerk: residerende, als daartoe door de Regibank van eersten Aanleg, te Arnhem, speciaal gecommiteerd, zullen, ten overstaan van den heer Vrederegter des kantons Nijkerk, op Donderdagen den 29sten Januarij en 12den Februarij 1829, telkens des avonds om 7 uren, binnen Nijkerk, ten huize van den heer H. VAN GREVENGOED, in het Heeren Logement, in het openbaar ter inzate presenteren en finaal verkoopen, de navolgende bij wijlen den heer R. VAN HARSELLAER nagelatene VASTE GOEDEREN, als:

Onder Nijkerk.

10. Het ERF en GOED, de Kleine Flier genaamd, gelegen in de buurtschap Holk, bestaande in een HUIS, met BAKHUIS, SCHUUR en twee BERGEN, benevens ongeveer 26 Bunders en 88 Roeden BOUW-, WEIDE-, BOSCH- en VEENLAND, met de daarop en ommestaaude BOOMEN en HOUTGEWASSEN. — In pacht bij B. BREUNTSSEN VAN LEUFEREN, tot Petri en Paasschen 1830; a f 225; 's jaars.

20. Het ERF en GOED, de Nautena of groote Flier genaamd, gelegen in de buurtschap Nautena, bestaande in een HUIS, 2 SCHUREN, 2 BERGEN, een BAKHUIS en ruim 38 Bunders en 36 Roeden BOUW-, WEIDE-, BOSCH- en VEENLAND en BINNENVELD, met de daarop en ommestaaude BOOMEN en HOUTGEWASSEN; waarvan circa 1 Bunder en 50 Roeden LANDS, laatstelijk bij J. KROON in gebruik geweest, dadelijk is te aanvaarden, en het overige is verpacht aan de Wed. H. GERRETSEN, tot Petri en Paasschen 1830, a f 300 's jaars.

30. Eene kamp OUD TABAKS-, nu BOUWLAND, Dammerkamp genaamd, mede gelegen op de Nautena, groot ongeveer 1 Bunder 76 Roeden en 42 Ellen, met 2 GEBINTEN in de TABAK-SCHUUR, staande op het daaraan schietende Land van Mejuffrouw DE WAAE; dadelijk te aanvaarden.

40. Eene kamp TABAKSLAND, de Hogenkamp genaamd, gelegen op Hoogstraten, groot ongeveer 1 Bunder, 81 Roeden en 38 Ellen, met eene daarop staande TABAKS-SCHUUR; in pacht bij KLAAS VAN DUIFHUIS te Nijkerk, tot Martini 1829, a f 65 's jaars.

50. Ongeveer 2 Bunders MHEENLAND, Dorpspolder genaamd, gelegen in den Arkemheenschen Polder, op Nakkveld; in pacht geweest bij AART JANSSEN VAN WERKHOVEN te Nijkerk; dadelijk te aanvaarden.

60. Ongeveer 2 Bunders, 68 Roeden en 95 Ellen MHEENLAND, de Boonenkamp genaamd, gelegen als voren, bij Stout Kadijk; in pacht geweest als boven en mede dadelijk te aanvaarden.

70. Ongeveer 1 Bunder 64 Roeden en 21 Ellen MHEENLAND, gelegen als voren op Rassenbaek; in pacht geweest bij CORNELIS VAN GINKELE te Nijkerk, en mede dadelijk te aanvaarden.

80. De HELFT in ongeveer 1 Bunder, 46 roeden en 61 Ellen MHEENLAND, de Kleine Bjl. genaamd, gelegen als voren op Ark; in pacht bij den heer J. P. CROAS, tot Martini 1829, a f 60 's jaars.

90. Een VIERDE GEDEELTE in circa 2 Bunders, 12 Roeden en 90 Ellen WEIDELAND, de Molenkamp genaamd, gelegen als voren nabij de Holkmolen; in pacht geweest bij GYSBERT LOMMERTSEN op Stolk, en dadelijk te aanvaarden.

Onder Putten.

100. Ongeveer 2 Bunders, 54 Roeden en 76 Ellen MHEENLAND, Meurskamp genaamd, gelegen in de Putter-Mheen, in pacht geweest bij CORNELIS VAN GINKELE te Nijkerk en mede dadelijk te aanvaarden.

110. Circa 2 Bunders, 17 Roeden en 16 Ellen MHEENLAND, de Zip genaamd, gelegen als voren en bij gezegden CORNELIS VAN GINKELE in pacht geweest, mede dadelijk te aanvaarden.

Aanwijzingen is te bekomen van de beide Heeren Erven bij de Bruikers, en van de overige Goedaren bij HENDRIK VAN STENGEL, op Kwadenbeek te Nijkerk; en inmiddels nadere informatie ten kantore van gezegde Notarissen, alwaar de koopsvoorwaarden 14 dagen vóór den inzet zullen ter visie liggen.

§ § § De Notaris van ROSENTHAL, te Velp, als daartoe behoorlijk gecommiteerd door de Regibank van eersten Aanleg te Arnhem, zal op Donderdag den 29sten Januarij 1829, des voormiddags ten 10 uren, ten huize van den Kastelein ROELOF DE ROOS, aan de Steeg, bij toediening verkoopen:

10. Ongeveer 10 Bunders en 15 Roeden WELIAND, gelegen in de Havikkerwaard, onder Ellekom, gemeente van Rheden, genaamd de Ronde Weide; in drie afzonderlijke perceelen bij inzet en hooggebragt f 7747 en in massa op f 8000.

20. Een perceeltje BOUWLAND, beplant met VRUCHT-

BOOMEN, gelegen aan de Rhedersteeg. Bij inzet en hooggebragt op f 901. En 30. Ongeveer 6 Bunders en 31 Roeden WELIAND, genaamd zemaat genaamd, gelegen onder Lathum; bij inzet en hooggebragt op f 3168.

Nader onderrigt te bekomen ten Kantore van voornomden Notaris van ROSENTHAL.

§ § § De Notaris L. FROWEIN, residerende te Zvenaar, zal op Dingsdag den 27sten Januarij 1829, des voormiddags ten elf uren, aan het huis van den Kastelein DERK JANSSEN, op de Markt te Zvenaar, doen inzetten, en in dezelfde Veiling bij genoegzame gelding, finaal verkoopen: Eene WEIDE, genaamd het Meerslag, groot 5 Bunders, 21 Roeden en 72 Ellen, gelegen in de Gemeente Duiven, belendende ten Noorden de Domeinen, ten Oosten de straat, ten Zuiden de SPAAN en ten Westen de Landweerswal en de Wetering, toebehoorende aan de erfgenamen van Mevrouw de Wed. J. N. DE RING, vroeger het eigendom van den heer J. COUW HAUSEN.

Twee derde gedeelten van den koopprijs, kunnen drie jaren, tegen eene rente van vier procent in die Weide gevestigd blijven; terwijl nadere informatie te bekomen zijn, ten Kantore van gemelden Notaris te Zvenaar.

VERKOOPING

Bij Arrest Op Ontroevend Goed.

Van een HUIS en HOF, gelegen in het Dorp Didam, Kanton's Heerenberg, Arrondissement Zutphen, Provincie Gelderland, te weten van:

Een HUIS en ERVE met den daarbij behoorende en ten noorden van hetzelfde Huis gelegen Tuingrond, den Ploerdykerkamp genaamd, groot ongeveer twee Roeden en vier en twintig Ellen, belend ten oosten aan den weg van Didam op Doesborgh, ten zuiden en westen aan den grond van JAN KRUMACHOW, en ten noorden aan den weg.

Ter requisitie van den Heer J. A. G. VAN DER MAAN, koopman en winkelier wonende te Arnhem, voor wien domicilie en procuratie is gesteld bij den Heer Mr. HENDRIK J. A. N. DE HAAN, Procureur bij de Regibank van en wonende te Zutphen.

Tot laste van de Echtelieden JAN DE HAAN, winkelier en MARIË EDIZABETH GLASER, zonder beroep, beide wonende te Didam, Kanton's Heerenberg.

Dit arrest op Ontroevend Goed is daargesteld bij proces-verbaal van den deurwaarder GERRYT EBBENK. VAN DIJKE, van den twaalfden December 1800 acht en twintig, overgeschreven ten kantore van Hypotheken te Zutphen, op den zeven reditintingsten dierzelfde maand en ter Griffie van de Regibank in dezelfde Stad den zooden Januarij 1800 negen en twintig, van welk proces-verbaal kopij is gegeven aan den Heer J. G. VAN DER MAAN, Procureur der Gemeente Didam, en aan den Heer J. KRUMACHOW, Griffier van het Vrederegter des Kantons Heerenberg.

De eerste afkondiging der Memorie van Lasten, om te komen tot den Verkoop van de beslagen perceelen, zal plaats hebben ter Rollesman Geregte Utwinning van de Regibank te Zutphen, op Dingsdag den vier en twintigsten Februarij 1800 negen en twintig, des morgens ten tién ure.

In fidem,

H. J. THOOF, (get.) Procureur.

§ § § SUIJDEHANDTE KOOP van een HUIS met annex PAKHUIZEN, ruime KELDERS en verdere APPARTIEN TIEN, vroeger tot eene BIERBROUWERIJ gebedene, waartoe hetzelfde met weinige kosten weder is te approprieren, staande op het beste gedeelte der stad Nijkerk aan de Orde Markt; te bevragen bij den stads Architect G. J. VAN NIEUWELD, aldaar, mits brieven franco.

Dea verziezende kan de Kooper het grootste gedeelte der Koopsommingen, tegen 5 pCt. intrest, in het pand gevestigd houden.

+++ Men verlangt tegen matigen prijs, over te nemen een goed gezeesgeerd B. Z. E. L., mak in het tuig en onder den man; met, zoo voorhanden, KARRETJE, TUIG en Z. A. D. E. L., adres met opgave der voorwerpen en prijs aan J. J. R. O. M. E. R., tolgarder bij Velp, No. 2.

+++ Men vraagt, tegen primis Mei aanstaande, een GRUJTERSKNECHT, van de Protestantische godsdienst, zinn werk goed verstaande en bewijzen, wat goed gedrag kunnende produceeren, onder letter R. G. bij den Boekverkooper J. B. BRINKGHEVE, te Deventer, bij wien mede gelegenheid is voor een MILVIENS MIDS-GEZEL, tot het bekomen van vast werk, dadelijk of met Februarij, onder bovenstaande vereischten; voor beiden Brieven franco.

+++ Een JONGELING van fatsoerlijken huize, negen zijnde in den Boekhandel opgeleid te worden, verzoegte zich bij den Boekhandelaar H. C. A. THIEME te Zutphen.

BERIGT VAN INTEEKENING

Gebroeders THOMPSON, Boekdruckers en Verkoopers te Rotterdam, zullen bij Inteekening uitgeven: Eene Nederduitsche Vertaling van het LESE- UND GEBETHBUCH von J. M. SATTEN, naar de 4de vermeerderde uitgave door M. A. VAN ABBENWYK, R. K. Pr. en Pr. te Zoetermeer.

De Inteekening blijft geopend tot den 31sten Januarij, zullende na dien tijd geen Inteekeningen meer worden aangenomen.